

T.C.
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
KAYSERİ VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI
(Mükellef Hizmetleri Grup Müdürlüğü)

Sayı : B.07.1.GİB.4.38.15.02-105[VUK-21-228]-78

19/06/2012

Konu : İhtiyati Haciz Konulan Şüpheli Alacak
Karşılığının Teminat Olarak Değerlendirilip
Değerlendirilemeyeceği hk.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuz ile, 2011 yılında icra takibine başlanılan ... TL tutarındaki senet sahibi müşterinizin bir anonim şirketteki ... TL nominal bedelli hissesine ihtiyati haciz konulduğu, A.Ş. hissesine haciz konulması işleminin İcra Müdürlüğü tarafından bu hisselerin değerinin bilirkişiye tayin ettirilmesini gerektirdiği, bu işlemin 2012 yılına kaldığı ve bilirkişi tarafından hisselerin değerinin ... TL olarak belirlendiğinden bahisle 2011 yılında icra takibine başlanılan senet sahibi müşterinizin bir A.Ş.'deki hissesine ihtiyati haciz konulması işleminin şüpheli alacak karşılığı ayrılmasında teminat olarak değerlendirilip değerlendirilmeyeceği, 2011 yılında icra takibine başlanılan 2012 yılında bilirkişi raporu düzenlenen ... TL tutarındaki alacağınızın tamamına şüpheli alacak karşılığı ayrılıp ayrılmayacağı hakkında görüş talep edildiği anlaşılmıştır.

2004 sayılı İcra İflas Kanununun 257 nci maddesinde, rehinle temin edilmemiş ve vadesi gelmiş bir para borcunun alacaklısının, borçlunun yedinde veya üçüncü şahısta olan taşınır ve taşınmaz mallarını ve alacaklarıyla diğer haklarını ihtiyaten haczettirebileceği hükme bağlanmıştır.

Öte yandan, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 323 üncü maddesinde;

"Ticari ve zirai kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi ile ilgili olmak şartıyla;

1-Dava veya icra safhasında bulunan alacaklar;

2-Yapılan protestoya veya yazı ile bir defadan fazla istenilmesine rağmen borçlu tarafından ödenmemiş bulunan dava ve icra takibine değmeyecek derecede küçük alacaklar; şüpheli alacak sayılır.

Yukarıda yazılı şüpheli alacaklar için değerlendirme gününün tasarruf değerine göre pasifte karşılık ayrılabilir.

Bu karşılığın hangi alacaklara ait olduğu karşılık hesabında gösterilir. Teminatlı alacaklarda bu karşılık teminattan geri kalan miktara inhisar eder.

Şüpheli alacakların sonradan tahsil edilen miktarları tahsil edildikleri dönemde kâr-zarar hesabına intikal ettirilir." hükmü yer almaktadır.

Yukarıdaki kanun hükmünden de anlaşılacağı üzere, ticari ve zirai kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi ile ilgili olmak şartıyla; dava ve icra safhasında bulunan alacaklarla, yapılan protestoya veya yazı ile bir defadan fazla istenilmesine rağmen borçlu tarafından ödenmemiş olan dava ve icra takibine değmeyecek derecede küçük alacaklar şüpheli alacak sayılmakta, bu şartlardan herhangi birinin mevcut olmaması durumunda ise şüpheli alacak kaydına imkân bulunmamaktadır.

Diğer yandan, şüpheli alacaklar için dava veya icra takibine başlanıldığı yılda karşılık ayrılması gerekmekte olup, şüpheli hale geldiği hesap döneminde karşılık ayrılmayan alacaklar için daha sonraki dönemlerde karşılık ayrılması mümkün olmamaktadır. Bir alacağın dava veya icra safhasında olduğunun kabulü için mahkemeye dava veya icra merciine takip için dilekçe verilmiş olması, ancak gerek mahkemeye gerek icra merciine yapılan başvuruların takip edilmesi gerekmektedir.

Kanun hükmü, teminatlı alacaklarda bu karşılığı teminattan geri kalan miktarla sınırlamakta, alacağın ipotek, haciz, rehin, kefil vs. suretlerle teminata bağlanmış olması halinde, şüpheli alacak karşılığı ayrılmayacağını kabul etmiş bulunmaktadır.

Şüpheli alacak uygulamasında teminat sayılan haller arasında bulunan (alacaklının alacağının tahsili için icra daireleri aracılığıyla uygulanan) hacizler, alacağın tahsilinin kuvvetle muhtemel olduğunu ve alacağın teminatsız kalmadığının göstergesi olarak değerlendirilmekte olup, borçluların mal, hak veya alacaklarına haciz konulması suretiyle söz konusu alacağın haciz konulan kısmı teminatlı hale gelmektedir.

Yukarıda yapılan açıklamalara göre, alacaklıların alacaklarının tahsili için borçluların mallarına icra daireleri aracılığıyla uygulattığı hacizler Vergi Usul Kanununun 323 üncü maddesi kapsamında teminat kapsamında kabul edileceğinden, alacakların hacze konu edilmiş kısmı için şüpheli alacak karşılığı ayrılması mümkün bulunmamaktadır. Ancak, değerlendirme günü itibariyle söz konusu alacağın (ihtiyati/kesin haciz konulmak suretiyle elde edilen) teminatı aşan kısım itibariyle anılan maddedeki şartların oluşması halinde şüpheli alacak olarak değerlendirmeye tabi tutulabilmesi imkan dahilindedir.

Buna göre, 2011 hesap döneminde icra takibine başlanılan alacak için borçlunun bir anonim şirketteki ... TL nominal bedelli hissesine ihtiyati haciz konulması ve bu hisse senetlerinin gerçek değerinin tespit edilmemiş olması nedeniyle (hisse senetlerinin nominal bedeli kadar tutar, alacağın bu kısmını teminatlı hale getirdiğinden) ... TL tutarındaki alaktan belirtilen tutarın düşülmesi sonucu bulunacak miktar için şüpheli alacak karşılığı ayrılması mümkün bulunmaktadır. Söz konusu hisselerin kesin bedel tespitinin 2012 yılına sarkması nedeniyle, bilirkişi tarafından tespit edilen hisse değeri olan ... TL'den 2011 yılında teminat sayılan ... TL'nin düşülmesi sonucu bulunacak ... TL değerindeki tutar 2012 yılında teminat altına alınmış sayılacaktır.

Ancak, icra takibine başlanılan 2011 hesap döneminde karşılık ayrılmayan alacak için daha sonraki dönemlerde karşılık ayrılması mümkün bulunmamaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.